

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudkyní Mgr. Helenou Konečnou ve věci

žalobce: **S. E.**
zastoupen Mgr. Tomášem Císařem, advokátem
se sídlem Vinohradská 22, Praha 2 – Vinohrady

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, poštovní schránka 21/OAM

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 14. 2. 2018, čj. OAM-939/ZA-ZA11-ZA15-2017

takto:

- I. Žaloba se zamítá.**
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobce se žalobou ze dne 8. 3. 2018 domáhá přezkoumání shora označeného rozhodnutí žalovaného (dále také „správní orgán“), kterým byla jeho žádost o udělení mezinárodní ochrany shledána nepřipustnou dle § 10a odst. 1 písm. b) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), a řízení o udělení mezinárodní ochrany dle § 25 písm. i) zákona o azylu zastaveno. Zároveň bylo konstatováno, že státem příslušným k posouzení podané žádosti podle čl. 3 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013, kterým se stanoví kritéria a postupy

pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států (dále jen „nařízení Dublin III“ nebo „Dublinské nařízení“), je Portugalská republika.

II. Shrnutí argumentace obsažené v žalobě

2. Žalobce namítl, že v řízení o udělení mezinárodní ochrany byl jako účastník zkrácen na svých právech, proto rozhodnutí žalovaného napadl v celém rozsahu. Má zato, že správní orgán porušil § 3, § 50 odst. 2, 3 a 4, § 52 a § 68 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), neboť nepřihlédl k okolnostem daného případu, porušil dále čl. 3 odst. 2 druhý pododstavec a čl. 17 Dublinského nařízení, neboť nezvážil jejich aplikaci, a porušil čl. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, jelikož nepostupoval v souladu se zákony a ostatními mezinárodními smlouvami. Je přesvědčen o nezákonnosti napadeného rozhodnutí, které nevychází ze spolehlivě zjištěného stavu věci, a rozhodnutí není v rozporu s ustanovením § 68 odst. 3 správního řádu náležitě odůvodněno, v čemž spatřuje nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí pro nedostatek důvodů. Rovněž výroková část nedostála požadavkům na přesnost a určitost, přičemž i tato vada je způsobilá přivodit nezákonnost napadeného rozhodnutí.
3. Žalobce předně namítl nedostatečnou konkrétnost a určitost výrokové části napadeného rozhodnutí. Je přesvědčen, že napadené rozhodnutí nesplňuje požadavky § 68 odst. 2 správního řádu, neboť účastník řízení nebyl náležitě definován ve smyslu ustanovení § 18 odst. 2 téhož zákona. Stejně tak v tomto rozhodnutí absentuje uvedení právních ustanovení, na jejichž základě bylo rozhodováno. Dle žalobce je ve výrokové části každého správního rozhodnutí jedním ze zcela klíčových uvedení ustanovení kompetenčního, aby byl řádně definován věcně a místně příslušný správní orgán, který je oprávněn ve věci rozhodovat. Absence podstatného údaje v napadeném rozhodnutí tak dále podporuje závěr o neurčitosti výrokové části.
4. Žalobce má dále za to, že žalovaný při zjišťování stavu věci porušil zejména ustanovení § 3 správního řádu a také § 2 odst. 4 a § 3 téhož zákona, neboť nezjistil stav věci způsobem, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný vzhledem k okolnostem daného případu, a neřídil se pravidlem, aby při rozhodování skutkově shodných nebo obdobných případů nevznikaly nedůvodné rozdíly.
5. Dále má žalobce za to, že žalovaný porušil článek 17 Dublinského nařízení, dle něhož může každý členský stát rozhodnout posoudit žádost o mezinárodní ochranu, i když podle kritérií stanovených nařízením není příslušný, resp. tímto článkem se vůbec nezabýval. Stát, který žádá jiný stát o přijetí azylanta, musí zodpovědět rovněž otázku, proč nebylo provedeno azylové řízení na území daného členského státu a cizinec je přesouván do státu jiného, když je tato možnost nabídnuta. Žalobce si je vědom, že se jedná o procesní alternativu, nicméně v případě jejího nevyužití je povinností správního orgánu vyložit, proč ji nevyužil. Vzhledem k tomu, že se správní orgán touto alternativou ve svém rozhodnutí nijak nezabýval, je jeho rozhodnutí nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů, neboť chybí řádné posouzení této alternativy. To, že jakákoliv zmínka o diskreční pravomoci v napadeném rozhodnutí absentuje, svědčí o tom, že žalovaný při aplikaci nařízení nepostupoval zákonným způsobem, byť veškeré údaje o rodině měl k dispozici, a v případě, že by tyto nebyly dle jeho názoru dostatečné, mohl provést doplňující pohovor. Státem příslušným k posouzení žádosti je ten stát, ve kterém

cizinec podá žádost o udělení mezinárodní ochrany poprvé. Žalobce se proto domnívá, že mu nemůže být odepřeno meritorní rozhodnutí o jeho žádosti o mezinárodní ochranu. Žalovaný měl navíc před zastavením řízení o udělení mezinárodní ochrany alespoň obecně posoudit jeho osobní situaci na základě pravidla non-refoulement, nejen z hlediska obecného mezinárodního práva a Úmluvy o postavení uprchlíků, nýbrž také z hlediska Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (publikované pod č. 209/1992 Sb.) a judikatury Evropského soudu pro lidská práva toto pravidlo dotvářející.

6. Žalobce rovněž namítl, že nebyl řádně seznámen s podklady pro vydání rozhodnutí, nebylo mu náležitě vyloženo, co je obsahem práva seznámit se s podklady pro vydání rozhodnutí a jaký je vůbec význam tohoto úkonu a jakým způsobem by měl zaujmout k podkladům stanovisko. Zdůraznil, že to minimum podkladů, které tvoří součást spisového materiálu, je neaktuálních, a nelze podle nich náležitě zhodnotit kvality azylového systému Portugalska.
7. Žalobce označil posouzení samotné možnosti jeho přesunu do Portugalska k vedení azylového řízení za zcela nedostatečné, když žalovaný toliko konstatoval obecně, že Portugalsko je členským státem EU, dodržuje lidská práva a právní předpisy, přičemž je povinno posoudit žádost objektivně a nestranně. Takové posouzení zcela jistě nestačí k posouzení účinnosti a funkčnosti azylového systému. Správní orgán neudělal nic pro to, aby náležitě zjistil a doložil, že proces v Portugalsku je v pořádku, když pouze odkázal, že se mu nepodařilo zjistit, že by byla práva žadatelů o azyl porušována. Žalobce v tomto ohledu odkázal na závěry Krajského soudu v Praze uvedené v rozhodnutí pod čj. 49 Az 90/2015-29, který se vyjádřil k totožnému tématu a de facto totožnému odůvodnění, když řešil to, zda (a jak) se žalovaný vypořádal s otázkou, zda s ohledem na čl. 3 odst. 2 větu druhou Dublinského nařízení možné přemístění žalobce do Maďarska, jakožto státu, který byl primárně určen jako příslušný. Vzhledem k aktuální situaci okolo žadatelů o azyl má žalobce za to, že stejně jako v Maďarsku hrozí i v Portugalsku nedostatečné a nezákonné posouzení jeho žádosti, kdy nelze pouze odkazovat na obecnou povinnost členského státu respektovat platné předpisy a odkazovat na zapojení těchto států do evropské azylové politiky, ale je nutno zkoumat skutečnou situaci žadatelů o azyl. Řízení na území tohoto členského státu je dle informací žalobce neúměrně dlouhé a žádosti žadatelů nejsou náležitě posuzovány, jak bylo lze očekávat v tak závažných situacích, jako jsou žádosti o poskytnutí mezinárodní ochrany.

III. Shrnutí vyjádření žalovaného

8. Žalovaný ve vyjádření k žalobě popřel oprávněnost žalobních námitek a setrval na správnosti žalobou napadeného rozhodnutí, na které odkázal, stejně jako na obsah správního spisu. Uvedl, že postupoval v souladu s Dublinským nařízením i jednotlivými ustanoveními správního řádu.
9. Uvedl, že v průběhu správního řízení zkoumal, zda je či není ve smyslu Dublinského nařízení dána příslušnost České republiky k posouzení žádosti o udělení mezinárodní ochrany žalobce. V souladu s čl. 7 Dublinského nařízení hodnotil kritéria k určení příslušného členského státu pro posouzení, vycházel také z ustanovení čl. 3 odst. 1 zmíněného nařízení, kdy členské státy posuzují jakoukoli žádost o mezinárodní ochranu učiněnou státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti na území kteréhokoli z nich, a to i na hranicích nebo v tranzitním prostoru. Žádost posuzuje jediný členský stát, který je příslušný podle kritérií stanovených v kapitole III. Dublinského nařízení. Dle jeho čl. 3 odst. 2, pokud nemůže být na základě kritérií

vyjmenovaných v tomto nařízení určen příslušný členský stát, je k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu příslušný první členský stát, ve kterém byla žádost podána.

10. K námitce žalobce týkající se nedostatečného zjištění skutečného stavu věci žalovaný uvedl, že zjistil skutečný stav věci dostatečně, přičemž postupoval při svém rozhodování dle jednotlivých ustanovení správního řádu, zákona o azylu a žádost žalobce hodnotil striktně dle jednotlivých článků Dublinského nařízení. Žalovaný odmítl i námitku nedostatečné konkrétnosti a určitosti výrokové části, nedostatků v označení účastníků řízení a správního orgánu.
11. Dle žalovaného bylo v případě žalobce nezbytné aplikovat kritérium dané čl. 12 Dublinského nařízení, jelikož je držitelem schengenského víza vydaného Portugalskou republikou, které bylo v době podání žádosti o mezinárodní ochranu na území ČR platné.
12. K námitce porušení čl. 17 Dublinského nařízení žalovaný uvedl, že v případě žalobce daný článek neaplikoval a v tomto směru odkázal na rozsudek Krajského soudu Praha ze dne 6. 3. 2015, sp. zn. 49 Az 18/2015, z něhož citoval a z něhož dovodil, že na aplikaci čl. 17 Dublinského nařízení není nárok, jde pouze o oprávnění členského státu a nikoli o jeho povinnost a užití tohoto institutu tudíž není vynutitelné. Z Dublinského nařízení ani neplyne povinnost správního orgánu odůvodňovat nevyužití tohoto diskrečního oprávnění.
13. Ke zjišťování systémových nedostatků na území Portugalské republiky žalovaný uvedl, že v souladu s Dublinským nařízením je Portugalská republika povinna objektivně a nestranně v souladu se základními zárukami a zásadami azylového práva posoudit žádost o udělení mezinárodní ochrany. Na úrovni Evropské unie, ať již jejích jednotlivých výkonných orgánů či Evropského soudního dvora, ani ze strany Evropského soudu pro lidská práva ve Štrasburku nebylo vydáno žádné závazné rozhodnutí pro členské státy Evropské unie nebo Radu Evropy, které by jednoznačně deklarovalo systematické nedostatky řízení ve věci mezinárodní ochrany a přijímání žadatelů o mezinárodní ochranu v Portugalské republice, dosahující dokonce rizika nelidského či ponižujícího zacházení ve smyslu Listiny základních práv Evropské unie. Portugalská republika je členem Evropské unie, státní moc zde dodržuje právní předpisy a lidská práva a je schopná zajistit dodržování lidských práv a právních předpisů i ze strany nestátních subjektů. Portugalská republika ratifikovala a dodržuje mezinárodní smlouvy o lidských právech a základních svobodách a umožňuje činnost právníkům osobám, které dohlížejí nad dodržováním těchto práv. Portugalská republika je rovněž považována za bezpečnou zemi původu nejen Českou republikou, nýbrž i ostatními státy Evropské unie.

IV. Posouzení věci krajským soudem

14. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v rozsahu žalobních námitek v řízení podle části třetí hlavy druhé dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen "s. ř. s."). Učinil tak bez nařízení jednání postupem za podmínek stanovených dle ustanovení § 51 odst. 1 věty druhé s. ř. s. Po prostudování předloženého správního spisu dospěl soud k následujícím skutkovým zjištěním a právním závěrům, přičemž žalobu důvodnou neshledal.
15. Z předloženého správního spisu vyplynulo, že žalobce podal dne 9. 11. 2017 žádost o poskytnutí mezinárodní ochrany v České republice, dne 15. 11. 2017 poskytl údaje k podané žádosti a stejného dne s ním byl proveden i pohovor. Uvedl, že z vlastní

vycestoval letecky do Portugalské republiky (Lisabonu), kde se zdržel jeden den a následně letecky pokračoval do Prahy. Do Prahy cestoval z důvodu, že o ní slyšel mluvit v Lisabonu. Jako důvod žádosti o mezinárodní ochranu uvedl, že v jeho vlasti jsou určití lidé, kteří se snaží jeho zemi rozdělit. S tím však nesouhlasí prezident, proto poslal policii a armádu, vojáci začali zatýkat a trestat a mnoho lidí včetně žalobce někam odvezli v autobuse nebo kamionech. Žalobci se pak za pomoci nějakého vojáka podařilo utéci. K dotazu dále uvedl, že v České republice nemá známé ani příbuzné. V Portugalsku se bojí být proto, že je to na jedné trase z jeho vlasti.

16. Dále je ve správním spise založena Informace OAMP ze dne 13. 3. 2017 vypracovaná oddělením zahraničních a evropských záležitostí, která se týká azylového systému v Portugalsku.
17. Ve správním spise je dále založena informace ze dne 5. 1. 2018, že Portugalská republika souhlasí s převzetím žalobce.
18. K seznámení se s podklady pro rozhodnutí ve věci byl žalobce vyzván předvoláním ze dne 12. 1. 2018 a dne 6. 2. 2018 byl s podklady seznámen.
19. Předmětem soudního přezkumu je rozhodnutí, kterým žalovaný shledal žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany nepřipustnou, přičemž konstatoval, že státem příslušným k posouzení podané žádosti je Portugalská republika. Žalobce totiž v době podání žádosti v České republice byl držitelem platného schengenského víza č. 004440928 vydaného dne 30. 10. 2017 Portugalskou republikou (o čemž není sporu), proto bylo v jeho případě aplikováno kritérium dané čl. 12 Dublinského nařízení.
20. V prvním okruhu žalobních námitek žalobce namítal pochybení procesního charakteru, které spatřoval v nedostatečné konkrétnosti a určitosti výrokové části napadeného rozhodnutí, neboť dle jeho názoru nebyl jako účastník náležitě definován (čímž má zjevně na mysli neuvedení jeho místa trvalého pobytu), v neuvedení relevantních ustanovení, na základě nichž bylo rozhodováno včetně těch, jež určují věcně a místně příslušný správní orgán, dále pak namítal nedostatečné zjišťování stavu věci, tj. porušení § 2 odst. 4 správního řádu.
21. Náležitosti výrokové části rozhodnutí jsou upraveny ustanovením § 68 správního řádu. Dle jeho odstavce 2 věty druhé se účastníci, kteří jsou fyzickými osobami, označují údaji umožňujícími jejich identifikaci (§ 18 odst. 2); účastníci, kteří jsou právnickými osobami, se označují názvem a sídlem. Podle ustanovení § 18 odst. 2 věty druhé správního řádu údaji umožňujícími identifikaci fyzické osoby se rozumějí jméno, příjmení, datum narození a místo trvalého pobytu, popřípadě jiný údaj podle zvláštního zákona.
22. Jak vyplývá ze shora uvedeného, žalobce jako účastník řízení nemusel být v rozhodnutí identifikován místem trvalého pobytu, neboť má na území České republiky toliko místo hlášeného pobytu ve smyslu ustanovení § 77 zákona o azylu. Místo hlášeného pobytu přitom správní řád mezi údaje umožňující identifikaci fyzické osoby výslovně neřadí. Uvedení místa hlášeného pobytu by mohlo bezpochyby přispět k individualizaci účastníka řízení, nicméně v opačném případě nelze automaticky shledat správní rozhodnutí nezákonným. Navíc je nutno mít na zřeteli smysl shora citovaných ustanovení, kterým je dostatečná identifikace účastníka řízení tak, aby nemohlo dojít k jeho záměně s jinou osobou. Nejedná se tedy o samoúčelné pravidlo, jehož nedodržení by mělo automaticky znamenat nezákonnost správního rozhodnutí.

23. (k pojmu a náležitostem výrokové části srov. též usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 7. 2015, čj. 8 As 141/2012-57, všechna zde citovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz). Neuvedení některého z vyjmenovaných identifikačních údajů by mohlo mít vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí pouze v případě, že by reálně hrozila záměna účastníka řízení s jinou osobou. Tak tomu však v posuzované věci zjevně není, ostatně ani sám žalobce nic takového netvrdil. Uvedení jména, příjmení, data narození, státní příslušnosti a rovněž evidenční číslo žadatele o azyl, pod nímž jsou v dané evidenci všechny potřebné údaje pro identifikaci jednotlivých žadatelů o mezinárodní ochranu včetně údaje o místě hlášeného pobytu v ČR, bylo pro jeho identifikaci plně postačující. Ve správním řízení ani nyní v soudním řízení přitom nevystala jakákoliv pochybnost o tom, že právě žalobce je tou osobou s v napadeném rozhodnutí uvedeným jménem, příjmením, datem narození a státní příslušností.
24. Není pravdou, že ve výroku napadeného rozhodnutí nejsou uvedeny právní předpisy, podle kterých bylo ve věci rozhodováno. Žalovaný ve výroku jmenoval ustanovení § 10a odst. 1 písm. b) a § 25 písm. i) zákona o azylu i čl. 3 Dublinského nařízení. Uvedl tedy stěžejní ustanovení, podle kterých bylo ve věci rozhodnuto, a to tedy zcela obvyklým a dostatečným způsobem.
25. Pokud jde o absenci kompetenčního ustanovení v napadeném rozhodnutí, lze plně odkázat na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 1. 2012, čj. 3 Ads 96/2011-118, v němž tento soud uvedl, že *„ve výrokové části rozhodnutí ve smyslu § 68 odst. 2 s. ř. jsou tedy uvedeny jak výše zmíněné údaje (označení orgánu, který ve věci rozhodoval, označení účastníků řízení a příslušná ustanovení právních předpisů, na jejichž základě bylo vydáno rozhodnutí), které se obecně nazývají záhlavím či návětím rozhodnutí, tak samotný výrok, příp. výroky rozsudku. Přitom každý z těchto údajů má různou relevanci a v návaznosti na to, jsou na ně kladeny různé požadavky na pregnantnost jeho vyjádření. Zatímco na samotný výrok (výroky) či na označení účastníků řízení jsou kladena velmi přísná měřítká, tak u jiných údajů obsažených ve výrokové části rozhodnutí (resp. v jeho záhlaví či návěti) tomu tak již není. Určitá nepřesnost či opomenutí některých údajů ve výrokové části (např. opomenutí nebo vada v odkazu na příslušné ustanovení právního předpisu či při vymezení předmětu řízení) nemá sama o sobě vliv na zákonnost rozhodnutí, pokud jinak bylo vydáno v mezích zákonem stanovené kompetence a zákonem stanoveným způsobem a obsahovalo by ostatní podstatné náležitosti rozhodnutí. Zrušení rozhodnutí jen z tohoto důvodu by totiž bylo přepjatým formalismem.“*
26. S těmito závěry se krajský soud ztotožňuje a považuje je za plně aplikovatelné i na nyní projednávanou věc. Ačkoliv žalovaný ve výrokové části neuvedl kompetenční ustanovení, podle něhož bylo rozhodováno, v řízení nevystaly žádné pochybnosti o tom, že žalovaný byl věcně a místně příslušným správním orgánem pro rozhodování o udělení mezinárodní ochrany. Žalobce ostatně ve správním ani nyní v soudním řízení nevyjádřil žádnou pochybnost o tom, že by žalovaný nebyl příslušný k vydání žalobou napadeného rozhodnutí. Pouze poukazoval na formální vadu rozhodnutí. S ohledem na výše uvedené ovšem tato formální vada nemohla mít vliv na zákonnost žalobou napadeného rozhodnutí. Lze navíc dodat, že kdyby se soud snad domníval, že je zde dán naprostý nedostatek příslušnosti správního orgánu rozhodujícího ve věci, jednalo by se o natolik závažnou vadu rozhodnutí, že by musela být vyslovena jeho nicotnost. K takovému postupu by soud přistupoval i bez návrhu, tj. z úřední povinnosti (srov. § 76 odst. 2 s. ř. s.).

27. Soud nepřisvědčil ani žalobní námitce nedostatečného zjišťování skutkového stavu věci. Žalovaný umožnil žalobci uvést veškeré důvody, které jej k podání žádosti vedly, a to jak při poskytnutí údajů k žádosti o mezinárodní ochranu, tak při pohovoru k žádosti i při seznámení se s podklady, vycházel rovněž ze zprávy o situaci v Portugalsku. Všechny získané podklady žalovaný v napadeném rozhodnutí hodnotil a z odůvodnění je zřejmé, z čeho vycházel, jakými úvahami se při posuzování opatřených podkladů pro vydání rozhodnutí řídil a k jakým závěrům takto dospěl. Provedené dokazování bylo vzhledem ke zjištěným skutečnostem dostačující. Námitku, že žalovaný nezákonně nepřezkoumal žádost žalobce a řízení zastavil jako nepřípustné, čímž se měl zbavit povinnosti meritorně ji přezkoumat, a že se neřídil pravidlem, aby při rozhodování skutkově shodných nebo obdobných případů nevznikaly nedůvodné rozdíly, žalobce nijak blíže nespecifikoval. Krajský soud se k ní proto může vyjádřit pouze obecně. Z vlastní činnosti soud nemá žádný poznatek, že by správní orgán v obdobných případech postupoval rozdílně, neboť je mu známo, že je běžným (a v zákoně výslovně předvídaným) postupem správního orgánu, že se v těchto případech rozhoduje výhradně o určení příslušnosti členského státu, který je odpovědný právě k meritornímu posouzení předmětné žádosti o udělení mezinárodní ochrany, nikoliv tedy o samotné žádosti o udělení mezinárodní ochrany.
28. Důvodnou neshledal krajský soud ani námitku, že žalobce nebyl řádně seznámen s podklady pro vydání rozhodnutí.
29. Dle ustanovení § 36 odst. 3 správního řádu nestanoví-li zákon jinak, musí být účastníkům před vydáním rozhodnutí ve věci dána možnost vyjádřit se k podkladům rozhodnutí; to se netýká žadatele, pokud se jeho žádosti v plném rozsahu vyhovuje, a účastníka, který se práva vyjádřit se k podkladům rozhodnutí vzdal. Právo účastníka řízení vyjádřit se k podkladům rozhodnutí představuje jedno ze základních procesních práv ve správním řízení, které je současně zárukou základního práva podle čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod, dle něhož má každý právo, aby se mohl vyjádřit ke všem prováděným důkazům. Uvedené právo účastníka správního řízení přitom předpokládá, že správní orgán účastníka řízení vyzve, aby se k podkladům rozhodnutí vyjádřil (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 9. 2009, čj. 9 Azs 33/2009-95).
30. Ze správního spisu je zřejmé a mezi stranami není sporné, že žalobce byl k seznámení se s podklady pro rozhodnutí ve věci vyzván předvoláním ze dne 12. 1. 2018, které osobně převzal dne 18. 1. 2018. Dne 6. 2. 2018 se k tomuto seznámení ke správnímu orgánu dostavil, o čemž byl sepsán protokol. Z protokolu je pak zřejmé, že tomuto seznámení byl kromě žalobce přítomen i tlumočník (k žádosti žalobce pro jazyk anglický). Žalobce byl správním orgánem výslovně dotázán, zda se chce vyjádřit k podkladům pro rozhodnutí, zda chce navrhnout jejich doplnění, či zda chce uvést ještě nějaké skutečnosti či nové informace, které by měly být vzaty v úvahu. Dále je v protokole zaznamenáno, že žalobci byl vysvětlen systém posuzování žádostí o mezinárodní ochranu a Dublinská dohoda.
31. Z uvedeného je tedy zřejmé, že žalovaný povinnosti stanovené mu ustanovením § 36 odst. 3 správního řádu zcela dostál. Poučovací povinnost, které se žalobce dožaduje (tj. vyložení obsahu a významu tohoto práva a objasnění způsobu zaujetí stanoviska) zákon výslovně nestanoví. Navíc nutno podotknout, že však již samotným pokládáním otázek správní orgán v rámci tohoto úkonu vedl žalobce k tomu, aby uvedl skutečnosti

významné pro posouzení věci a ten ve svém projevu, resp. způsobu zaujetí stanoviska, nebyl nikterak omezen.

32. Druhý okruh námitek směřoval proti závěru o možnosti přemístění žalobce do Portugalska, kde by mělo být azylového řízení vedeno, namítáno bylo i porušení čl. 17 Dublinského nařízení.
33. Podle § 10a odst. 1 písm. b) zákona o azylu je žádost o udělení mezinárodní ochrany nepřipustná, „*je-li k posuzování žádosti o udělení mezinárodní ochrany příslušný jiný stát vázaný přímo použitelným předpisem Evropské unie.*“ Podle § 25 písm. i) téhož zákona se řízení (o žádosti o udělení mezinárodní ochrany) zastaví, je-li žádost nepřipustná.
34. Přímo použitelným předpisem Evropské unie, na který citované ustanovení zákona o azylu odkazuje, je nařízení Dublin III. Podle čl. 3 odst. 1 uvedeného nařízení platí, že „*členské státy posuzují jakoukoli žádost o mezinárodní ochranu učiněnou státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti na území kteréhokoli z nich, včetně na hranicích nebo v tranzitním prostoru. Žádost posuzuje jediný členský stát, který je příslušný podle kritérií stanovených v kapitole III.*“ Podle čl. 3 odst. 2 věty první téhož nařízení platí, že „*pokud nemůže být na základě kritérií vyjmenovaných v tomto nařízení určen příslušný členský stát, je k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu příslušný první členský stát, ve kterém byla žádost podána.*“
35. Jedním z kritérií pro určení příslušnosti členského státu k posouzení žádosti žadatele upravených v kapitole III. Dublinského nařízení je i kritérium vycházející ze skutečnosti, zda je žadatel držitelem platného povolení k pobytu nebo držitelem platného víza, kdy příslušným k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu je mimo jiné ten členský stát, který povolení k pobytu nebo vízum vydal (čl. 12 Dublinského nařízení).
36. Výjimku z přemístění žadatele z důvodů systémových nedostatků azylového řízení a podmínek přijetí žadatelů v příslušném členském státě upravuje čl. 3 odst. 2 věta druhá Dublinského nařízení. Uvedená úprava byla přijata v reakci na judikaturu Evropského soudu pro lidská práva (rozsudek velkého senátu ze dne 21. 1. 2011, *M. S. S. proti Belgii a Řecku*, stížnost č. 30696/09) a judikaturu Soudního dvora (rozsudek velkého senátu ze dne 21. 12. 2011, ve spojených věcech *N. S. proti Secretary of State for the Home Department*, C-411/10, a *M. E. a další proti Refugee Applications Commissioner a Minister for Justice, Equality and Law Reform*, C-493/10, Sb. rozh., I-13905). Soudní dvůr v citované věci vycházel z toho, že evropský azylový systém je vystavěn na zásadě vzájemné důvěry a předpokladu, že zacházení s žadateli o azyl v každém členském státě splňuje požadavky Listiny základních práv Evropské unie, Ženevské úmluvy i Úmluvy. Jinými slovy na domněnce, že každý členský stát je bezpečnou zemí a žadatele o mezinárodní ochranu je do něj možné přemístit. Dovodil však, že tato domněnka je vyvratitelná, jelikož nelze vyloučit, že systém v praxi v určitém členském státě naráží na závažné funkční problémy, tudíž existuje riziko, že žadatelé o mezinárodní ochranu budou v případě přemístění do tohoto státu vystaveni zacházení, které je neslučitelné s jejich základními právy. Možnost vyvrácení domněnky nicméně neznamená, že jakékoli porušení základního práva určitým členským státem se automaticky dotýká povinnosti členských států dodržovat pravidla pro určení příslušnosti k posouzení žádosti a že do tohoto určitého státu nelze žadatele přemístit. Je tomu tak pouze tehdy, kdy je třeba vážně se obávat, že dochází k systémovým nedostatkům azylového řízení a podmínek příjmu žadatelů v příslušném členském státě, které s sebou nesou riziko

nelidského či ponižujícího zacházení (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 3. 2016, čj. 9 Azs 27/2016-40, všechny zde citované rozsudky Nejvyššího správního soudu jsou dostupné na www.nssoud.cz).

37. Judikatura správních soudů dovodila, že žalovaný je povinen v odůvodnění rozhodnutí, kterým vyslovuje, že státem příslušným k posouzení podané žádosti o mezinárodní ochranu je podle čl. 3 nařízení Dublin III jiný členský stát, zabývat se vždy také tím, zda přemístění žadatele do takto určeného členského státu není vyloučeno z důvodu existence systémových nedostatků azylového řízení a podmínek přijetí žadatelů v daném členském státě, které s sebou nesou riziko nelidského či ponižujícího zacházení ve smyslu čl. 4 Listiny základních práv Evropské unie (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 2. 2015, čj. 1 Azs 248/2014-24). Žalovaný tak v nyní posuzované věci učinil a dospěl k závěru, že azylové řízení ani podmínky příjmu žadatelů v Portugalsku nevykazují závažné systémové nedostatky ve výše uvedeném smyslu (str. 4 napadeného rozhodnutí).
38. Důkazem, na základě kterého žalovaný dospěl k závěru, že žalobci nehrozí v Portugalsku nelidské či ponižující zacházení ve vztahu k vedení řízení ve věci mezinárodní ochrany a zajištění podmínek žadatelů o mezinárodní ochranu, je shora citovaná Informace OAMP ze dne 13. 3. 2017, vypracovaná oddělením zahraničních a evropských záležitostí, která se týká azylového systému v Portugalsku. Je v ní podrobně popsáno řízení o udělení mezinárodní ochrany v Portugalsku a jeho průběh, informace o azylových střediscích v této zemi a o počtu žádostí o mezinárodní ochranu a tzv. dublinských případů. Z obsahu zprávy vyplývá, že v Portugalsku probíhá řízení ve věcech mezinárodní ochrany jak po stránce právní, tak po stránce faktické zcela standardním způsobem, které umožňuje žadatelům o mezinárodní ochranu využít všech práv souvisejících s jejich postavením vymezených příslušnými mezinárodními akty. Uvedená souhrnná zpráva o stavu azylového řízení a podmínek přijetí ve Portugalsku čerpala z vícero zdrojů – výročních zpráv mezinárodně respektovaných institucí v oblasti ochrany lidských práv, o jejichž objektivitě není důvodu pochybovat (např. UNHCR, European Migration Network, Ministerstvo zahraniční věcí USA aj.). Závěr žalovaného, že Portugalská republika nepatřila a nepatří mezi země zasažené uprchlickou krizí v uplynulých letech, že tam nedochází k systematickým nedostatkům v délce řízení o mezinárodní ochraně a že je tam zcela standardní prostředí, které umožňuje žadatelům o mezinárodní ochranu využít všech práv souvisejících s jejich postavením vymezených příslušnými mezinárodními akty, má tedy oporu ve správním spise. Byť jde o zprávy převážně z roku 2017, nic nenasvědčuje tomu, že by se v současnosti popsaná situace změnila, ostatně nic k tomu, kromě namítané neaktuálnosti, neuvádí ani žalobce.
39. Krajský soud uzavírá, že situace v Portugalsku ohledně azylového systému byla žalovaným zhodnocena dostatečně, žalobce ani žádná konkrétní tvrzení či konkrétní podklady, které by potvrdzovaly existenci systematických nedostatků v rámci azylových procedur v Portugalsku, nepředložil, ostatně výhrady vůči tamním poměrům ve vztahu k azylovému řízení uvedl pouze v obecné rovině, a to, že řízení na území Portugalska je neúměrně dlouhé a žádosti žadatelů nejsou náležitě posuzovány. Ani soud nemá žádné informace o tom, že by v Portugalsku nebyly dodržovány zákonné postupy, či že by zde existovaly systematické nedostatky v azylovém řízení či podmínkách přijetí žadatelů.
40. V průběhu řízení tak nevyplynula žádná okolnost, pro kterou by se žalovaný či soud měl vážně obávat, že žádost žalobce nebude v Portugalsku dostatečně a spravedlivě

posouzena a že by bylo rozhodnuto v rozporu se zásadou non-refoulement. V námitkách žalobce tedy nelze shledat nic, co by mohlo představovat naplnění podmínek stanovených v čl. 3 odst. 2 druhém pododstavci nařízení Dublin III.

41. Krajský soud dodává, že postup, kterého se žalobce domáhá (tj. posouzení žádosti v České republice, nikoli v Portugalské republice, která je podle kapitoly III, čl. 12 Dublinského nařízení příslušná), by ve své podstatě obcházel pravidla a smysl nařízení Dublin III. Cílem tohoto nařízení je nejen racionalizace posuzování žádostí o azyl (mezinárodní ochranu) a zabránění zahlcení systému povinností státních orgánů zabývat se třeba i několikanásobnými žádostmi podanými stejným žadatelem, ale také zvýšení právní jistoty, pokud jde o určování státu odpovědného za posouzení žádosti o mezinárodní ochranu.
42. Důvodnou neshledal krajský soud ani námitku porušení čl. 17 Dublinského nařízení, které stanoví, že *„odchylně od čl. 3 odst. 1 se může každý členský stát rozhodnout posoudit žádost o mezinárodní ochranu, kterou podal státní příslušník třetí země nebo osoba bez státní příslušnosti, i když podle kritérií stanovených tímto nařízením není příslušný“*. Není ani pravdou, že by se žalovaný tímto článkem vůbec nezabýval. Na straně 5 rozhodnutí výslovně uvedl, že čl. 17 Dublinského nařízení v případě žalobce aplikovat nebude, neboť zmíněného podstatou článku jsou především humanitární důvody pro sloučení rodiny či kulturní důvody, avšak žalobce nemá na území České republiky žádné rodinné či obdobné vazby a neuvedl ani žádné socio-ekonomické vazby. S tímto hodnocením se krajský soud ztotožňuje, neboť na základě informací, které žalobce žalovanému v průběhu správního řízení sdělil, nebyl žádný důvod k využití tohoto článku. Navíc nutno dodat, že diskreční oprávnění ve smyslu zmíněného čl. 17 je tzv. doložkou svrchovanosti, zachovávající členskému státu pravomoc k výkonu práva posoudit žádost o mezinárodní ochranu nezávisle na členském státu příslušném k posouzení žádosti na základě kritérií Dublinského nařízení. Na aplikaci tohoto článku není právní nárok a nejedná se o povinnost členského státu.
43. Krajský soud uzavírá, že neshledal žalobou vytýkané vady správního řízení, které předcházelo vydání napadeného rozhodnutí. Žalovaný zjistil skutkový stav nutný k posouzení dané věci dostatečným a přezkoumatelným způsobem a krajský soud neshledal žádné pochybení ani při aplikaci příslušných ustanovení Dublinského nařízení.

V. Závěr a náklady řízení

44. S ohledem na shora uvedené krajský soud žalobu jako nedůvodnou zamítl v souladu s ustanovením § 78 odst. 7 s. ř. s.
45. Výrok o nákladech řízení se opírá o ustanovení § 60 s. ř. s. Žalobce neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Žalovaný náhradu nákladů nenárokoval a ze spisu nevyplývá, že by mu v průběhu řízení před krajským soudem nějaké náklady nad běžnou úřední činnost vznikly.

Poučení:

Toto rozhodnutí nabývá právní moci dnem doručení účastníkům (§ 54 odst. 5 s. ř. s.).

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, který o ní také rozhoduje.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Hradec Králové 4. května 2018

Mgr. Helena Konečná v. r.
samosoudkyně